

Turkishtime

GLOBAL

EXPORT

HSBC BANK A.Ş.'nin katkılarıyla hazırlanmıştır.

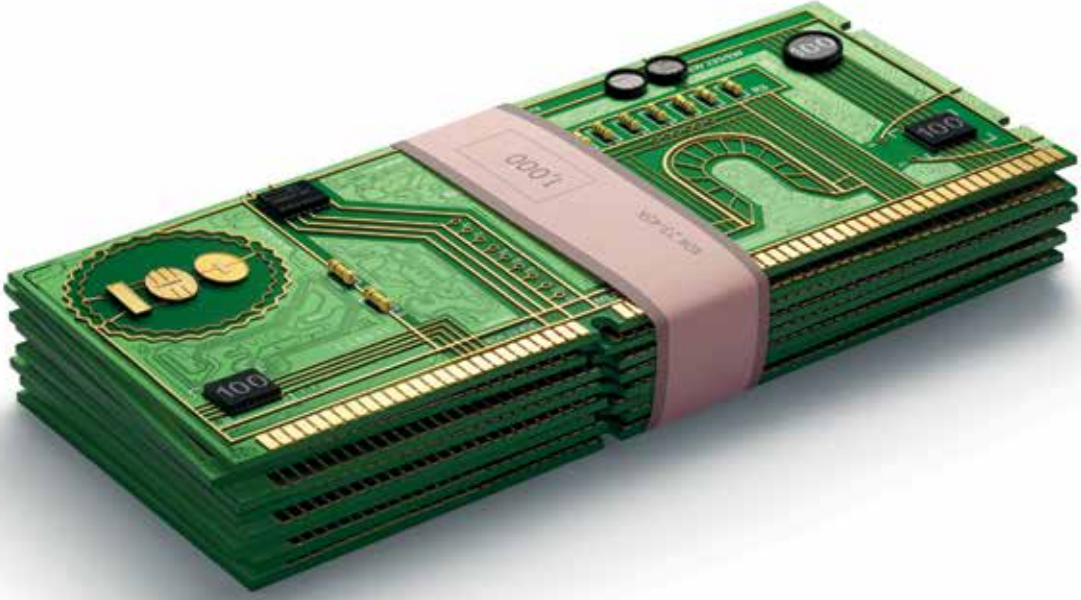
Teknoloji
ile büyüyor

DÜNYANIN 11. BÜYÜK
EKONOMİSİ KANADA,
GELİŞMİŞ TEKNOLOJİYE
SAHİP TOPLUMSAL
VE EKONOMİK YAPISIYLA
ÖNE ÇIKIYOR.

KANADA'NIN İHRACATINA EN BÜYÜK KATKIYI PETROL YAPACAK

HSBC Küresel Bağlantılar Kanada Raporu'na göre petrol ürünleri yaklaşık yüzde 50'lik pay ile 2014-2016 arasında ihracata en büyük katkıyı sunacak.

HSBC

Gelecekte, bilgi en değerli para birimi olacak.

Artık Dolar dijital, Sterlin silikon ve Renminbi kablosuz. İşlem bilgisinin piyasalar, zaman dilimleri ve para birimleri arasındaki hareketi her geçen gün artıyor ve hız kazanıyor.

HSBC'nin sunduğu teknoloji, küresel para akışını yönetmenize ve giderek karmaşıklaşan küresel nakit pozisyonunuzu belirlemenize yardımcı oluyor. 70'ten fazla ülkedeki global ağıımız, sahip olduğumuz teknoloji altyapısı ve data yönetim ekspertizi ile işletme sermayenizi en iyi şekilde kullanarak işinizi yönetmenize imkan sağlıyoruz.

HSBC Nakit Yönetimi hakkında daha fazlası için:
www.hsbc.com.tr

“Çalışılacak en iyi ülke”

Kanada, her yıl yaptığı düzenli göçmen alımları ile dünyanın dört bir yanından insanların modern bir endüstriyel toplumda yaşama ve çalışma hayalini gerçek kılıyor. Güçlü sanayisi ve gelişmiş hizmetler sektörüyle Kanada ekonomisi, dünyanın nitelikli işgücünü cezbetme stratejisiyle geleceğini inşa ediyor. Kanada, göçmen olan halkların mozaiki ile harmanlanmış bir sosyal kimlik barındırırken uzlaşmacı ve sakin bir yaşam tarzını metropollerine yansıtıyor.

Dünya Ekonomik Forumu'na göre “çalışılacak en iyi ülkeler” listesinde ilk sırada yer alan Kanada'da 55 binden fazla Türk

vatandaşı yaşıyor. Bu sayıya geçici statüde olan çalışan, öğrenci ya da ziyaretçi grubunu da eklediğimizde yılda 65 bin göçmene yakın bir rakam çıkıyor. Türkiye asıllı Kanadalılar, Kanada ticaret ve sosyal hayatında oldukça aktifler. Örneğin, Dr. Feridun Hamdullahpur Kanada'nın en önemli üniversitelerinden Waterloo Üniversitesi'nin rektörü olarak görev yapıyor.

Yaprak Baltacıoğlu da Kanada'nın en yüksek rütbeli memurlarından biri olarak Maliye Bakanlığı Genel Sekreterliği görevini sürdürüyor. Her yıl 265 bin yabancı öğrenci Kanada'ya eğitim için geliyor. Bunların arasında Türk öğrencilerin sayısı yılda 3 bini buluyor. Türkiyelilerin Ka-

nada'ya olan ilgisinin yatırımlarla doğru orantılı olduğu pek söylenemez ancak Kanadalı yatırımcıların Türkiye'ye ilgisi dikkate değer. Türkiye pazarının önemini daha iyi anlamaya başlayan, Avrupa'nın büyük şehirlerinde ve Ortadoğu'da ofisleri bulunan Kanadalı küresel firmalar, o bölgelerdeki ofislerini kapatıp Türkiye'de ofis açmayı planlıyor. 2 milyar dolar seviyesinde olan ikili ticaret hacmi ise her iki taraf açısında da yeterli bir rakam değil.

Önümüzdeki yıllarda Kanada ile olan ticari ilişkilerin daha fazla önem kazanacağı aşikar. Yeni yılın bu ilk sayısında Kanada'nın ekonomisi ve Türkiye ile gerçekleştirdiği ticarete yakından bakıyoruz.

ANALİZ

KANADA

Başkent	: Ottawa
Resmi Dil(ler)	: İngilizce - Fransızca
Yüzölçümü (kara)	: 9.984.670 km ²
Yüzölçümü (su)	: 891.163 km ²
Nüfus (2014)	: 35.100.000
Para birimi	: Kanada doları
GSYİH (milyon \$)	: 1.827.000
GSMH (milyon \$)	: 43.136
Büyüme oranı	: %2

Dünyanın 9. büyük pazarı

G8 ÜLKELE Rİ ARASINDA YER ALAN KANADA, AYNI ZAMANDA DÜNYANIN 11'İNCİ BÜYÜK EKONOMİSİ. KUZEY AMERİKA PAZARI İLE GELİŞEN ASYA ÜLKELERİ ARASINDA STRATEJİK BİR KONUMA SAHİP OLAN ÜLKE, DÜNYA SIRALAMASINDA DOKUZUNCU BÜYÜK TÜKETİM PAZARINA SAHİP.

OECD ve G8 üyesi olan Kanada, dünyanın en zengin ekonomileri arasında. Diğer sanayileşmiş ülkelerden farklı olarak ağaç ve petrol birincil endüstri kolunu oluşturuyorlar. Aynı zamanda otomobil ağırlıklı olmak üzere Güney Ontario merkezli imalat endüstrisi de önemli yere sahip. Doğal kaynaklar ülke ekonomisinde kilit bir rol oynuyor. British Columbia ve Alberta eyaletleri için çok büyük önem taşıyan doğal kaynaklar, ticari dengenin önemli bir unsuru. Fakat toplam ekonomik faaliyetlerin yüzde 70'ini ve istihdamın yüzde 75'ini hizmetler sektörü oluşturuyor. Kanada ekonomisi hayli çeşitlenmiş yapısıyla sanayinin yanı sıra tarım ve hayvancılığa verdiği önem ve orman ürünleri kapasitesiyle dengeli bir endüstri örneği ortaya koyuyor.

BÜYÜK EKONOMİ, GENİŞ TÜKETİM PAZARI

IMF verilerine göre Kanada dünyanın 11. büyük ekonomisi. Kuzey Amerika pazarı ile gelişen Asya ülkeleri arasında stratejik bir konuma sahip olan ülke, dünya

sıralamasında dokuzuncu büyük tüketim pazarına sahip. Kuzey Amerika Serbest Ticaret Alanı NAFTA'nın, ABD ve Meksika ile birlikte üyesi olan Kanada 443 milyon nüfuslu bir pazara ulaşma imkanı sağlıyor. Güvenli iş ve yatırım ortamı da yatırımcıyı çeken diğer unsurlar. En son 1991 yılında yaşanan yüzde 2.1'lik daralmadan sonra, 2009 yılına kadar olan dönem içinde Kanada ekonomik performansının en göze çarpan unsuru hiç daralma yaşanmamış olması. Bu süreçte Kanada ekonomisi genel olarak düşük işsizlik ve bütçe fazlaları ile sürekli bir büyüme yaşadı. Kanada 2001 krizini, sadece üç aylık bir daralma ile atlattı. Ekonomi, 2004-2007 yılları arasında yıllık yüzde 3'lerde seyreden oranlarda büyüdü. Öte yandan 2009 kriziyle yıllar sonra ilk defa yaşadığı ekonomik daralma paralelinde cari açık veren Kanada'nın 2007-2011 yılları arasında büyüme hızı ortalama yüzde 1.1 oldu. 2012 yılında büyüme hızı yüzde 1.7 olarak gerçekleşirken 2013 yılını da yine aynı oranda büyüme ile kapattı. 2014 yılı için de yüzde 2 ile 2,2 aralığında bir büyüme tahmin ediliyor.

DIŞ TİCARETTEKİ GÜCÜNÜ NAFTA'DAN ALIYOR

Kanada, Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC) 2013 verilerine göre, dünya ihracatında 12. ve dünya ithalatında 13. sırada yer alıyor. Dünya ihracatındaki payı yüzde 2.51 ve dünya ithalatındaki payı ise yüzde 2.53 düzeyinde. Toplam dış ticaret hacmi 2013 yılında 919.2 milyar dolara yükselen Kanada'nın ihracatı bir önceki seneye göre yüzde 0.9 oranında artarken ithalatı yüzde 0.2 oranında geriledi. 1991'den 2009 senesine kadar tam 18 yıl dış ticarete açık vermeyen Kanada, 2009 krizi ile birlikte çok olmasa da belli oranlarda açık vermeye başladı.

Kanada'nın ihracatında petrol sektörü, ham petrol ve petrol yağları ürünleri ile ilk sırayı alıyor. Otomobil sektörünün güçlü ülkelerinden Kanada, ihracatında da bu sektörün gücünü yansıtıyor. Kanada ihracatının üçüncü büyük ürünü ise altın...

Kanada'nın orman varlığı ağaç ürünleri sektörünü de ihracatta güçlü hale getirmiş. Ağaç ve odun hamuru, mobilya aksam ve parçaları ülkenin ihracatında önemli ürünler olarak dikkat çekiyor. Taş-

kömürü, uzay araçları, hava taşıtları, buğday, makine aksamaları gibi birçok endüstriyel ve gıda ürünü Kanada'nın ihracat yelpazesinde kendine önemli hacimler yaratıyor. Otomotiv ve petrol sektörü, yıllık 500 milyar dolara yaklaşan ithalatın yüzde 25'ini gerçekleştiriyor.

İthalat son beş yıldır ihracatı bir miktar aşarken, ithal ürünler genelde Kanada ihracatını omuzlayan sektörlerin hammadde ve yedek parça ihtiyacı doğrultusunda bir seyir izliyor. Özellikle ham petrol, otomobil ve otomotiv yan sanayi ürünleri ilk sırada gelen ithalat kalemleri... Kara taşıtları için aksam ve parçaları otomotiv

TA ile söz konusu üç ülke arasındaki ticaret ve yatırım ilişkileri 'liberalize' edilmiş oldu. Taraf olan üç ülke, anlaşma kapsamında kendi aralarındaki ticarete tüm tarife ve tarife dışı engelleri kaldırmayı ve üçüncü ülkelere karşı ulusal tarifelerini sürdürmeyi taahhüt etti.

Hem sanayi hem de tarım ürünlerini kapsayan anlaşma çerçevesinde sanayi ürünlerindeki gümrük vergilerinin 10 yıllık süre içinde sıfırlanması, bazı hassas tarım ürünleri için daha uzun süreli bir takvim uygulanması ilkesi benimsendi. Çevrenin korunması, fikri mülkiyet hakları, kara ve hava taşımacılığı gibi hiz-

Kanada'nın ihracatında petrol sektörü, ham petrol ve petrol yağları ürünleri ile ilk sırayı alıyor. Altın ise otomotivden sonra ihracattaki üçüncü önemli kalem.

sanayisi ithalatının büyük kısmını oluştururken, altın ihracatı düzleminde ham, işlenmemiş ve pudra altın ithal ediyor. Dünyanın dokuzuncu büyük tüketim pazarı olan Kanada'nın ithalat kalemleri geniş bir ürün yelpazesi oluşturuyor.

ABD - KANADA - MEKSİKA TİCARET ÜÇGENİ

Ülkenin dış ticaret politikasının en önemli bağlayıcı sözleşmelerinden biri NAFTA yani Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması. Bu anlaşmaya zemin hazırlayan gelişme, öncelikle ABD ile Kanada arasında 1988 yılında imzalanan ABD - Kanada Serbest Ticaret Anlaşması oldu. İkili bölgesel entegrasyonlar içinde en kapsamlı olanlar arasında sayılan bu anlaşma, iki ülke arasındaki ticarete tarifelerin kaldırılması, tarife dışı engellerin azaltılması ve hizmetler ticaretinin liberalleştirilmesi gibi hususları içeriyor.

ABD'nin bir yandan Kanada diğer yandan Meksika ile yaptığı serbest ticaret anlaşmaları, sonuçta ABD-Kanada-Meksika arasında Kuzey Amerika ülkelerini kapsayacak olan NAFTA'nın yolunu açtı. 12 Ağustos 1992 tarihinde imzalanan ve 1 Ocak 1994'te yürürlüğe giren NAF-

metlerle de ilgili düzenlemeler içeren anlaşma ileri düzeyde bir entegrasyon öngörüyor. ABD ile Kanada arasındaki serbest ticaret anlaşması kapsamında 1998 yılında tamamen kaldırılan tarifeler, 2008 yılı itibarıyla Kanada ve Meksika arasında da sıfırlandı. Bunun tek istisnası Kanada menşeli süt ürünleri, kümes hayvanları, yumurta ve şeker gibi bazı tarımsal ürünler oldu. Bu ürünler, Kanada tarafından anlaşma dışında tutuldu. Kanada'nın tek sınır komşusu olan ABD ile bugün bir hayli canlı olan ticari ilişkisi sürüyor.

GLOBAL PAZARLARDAN 'SERBEST TİCARİ BAĞLARI' VAR

Kanada'nın Şili, Peru, EFTA, Kosta Rika, İsrail ve NAFTA ile imzalanmış olan serbest ticaret anlaşmaları halen yürürlükte. 2008 yılında Kolombiya ve 2009 yılında da Ürdün ile serbest ticaret anlaşmaları imzalandı. Bu doğrultuda görüşmelerin sürdüğü ülkeler ise şöyle: Panama, Kore, ANDEAN ülkeleri (Bolivya, Ekvator, Peru, Şili ve Kolombiya), Karayipler Topluluğu ve Ortak Pazarı, Dominik Cumhuriyeti, Orta Amerika 4 ülkesi (CA4 Ülkeleri- El Salvador, Guatemala, Honduras ve Nikaragua) ve Singapur.

Diğer taraftan Fas ve Ukrayna ile serbest ticaret anlaşması yapılabilmesine yönelik görüşmeler devam ediyor. Kanada, ayrıca AB ve Hindistan ile de kapsamlı 'ekonomik işbirliği' anlaşması için müzakereler başlattı. Kanada'nın Ürdün, Polonya, Rusya, Arjantin, Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Ukrayna, Letonya, Filipinler, Trinidad ve Tobago, Barbados, Romanya, Ekvator, Mısır, Venezuela, Panama, Tayland, Ermenistan, Uruguay, Lübnan, Kosta Rika, Hırvatistan ve Peru ile Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşmaları bulunuyor. Kanada ile El Salvador (1999) ve Güney Afrika Cumhuriyeti (1995) arasında imzalanan anlaşmalar ise henüz yürürlüğe girmedir. Madagaskar ve Hindistan ile yatırımların teşviki ve korunması anlaşması için yürütülen müzakereler tamamlandı.

Kuzey Amerika Serbest Ticaret Alanı NAFTA'nın, ABD ve Meksika ile birlikte üyesi olan Kanada 443 milyon nüfuslu bir pazara ulaşma imkanı sağlıyor.

Bahreyn, Tunus, Tanzanya, Endonezya, Vietnam, Moğolistan, Çin ve Kuveyt ile ise müzakereler sürdürülüyor.

VERGİLENDİRME FIRSATLAR SUNUYOR

Kanada'da vergi konularını idare etmek ve vergi kanunlarını hazırlamak, federal hükümete bağlı olarak faaliyet gösteren Kanada Gelir Ajansı'nın (Canada Revenue Agency-CRA) yetkisi altında bulunuyor. En yaygın görülen vergiler Gelir Vergisi, İstihdam Sigorta Primleri (EI), Kanada Emeklilik Planı katkı payları (CPP), Bölgesel Satış Vergileri (PST) ve Mal ve Hizmet Vergileri (GST) olarak sıralanabilir. Kanada'da uygulanmakta olan kurumlar vergisi oranı yüzde 38. Çeşitli muafiyet ve istisnalar sonucu gerçekte

bu oran daha düşük uygulanıyor. Özellikle küçük işletmelerle üretim ve katma değer oluşturan firmalar lehine düşük oranlar uygulanması mümkün. Ülkede federal kurumlar vergisine ek olarak her eyaletin ayrı ayrı uyguladığı vergi oranlarının da dikkate alınması gerekiyor. Örneğin 2009 yılında Ontario'da faaliyette bulunan bir firmanın ödeyeceği kurumlar vergisi oranı indirim sonrasında yüzde 19.5 iken Ontario eyaletinin ayrıca uyguladığı yüzde 14 oranındaki vergi ile toplam yük yüzde 33.4'e yükselebiliyor. ■

EN BÜYÜK İKİLİ TİCARETİ: KANADA-ABD

Kanada'nın ülkeler itibarıyla dış ticareti incelendiğinde, ABD ile Kanada arasındaki ticari ilişkilerin dünyadaki en büyük ikili ticaret paktını oluşturduğu görülüyor. ABD, hem ihracatta hem de ithalatta Kanada'nın en büyük ticari ortağı konumunda. Kanada'nın ihracat yaptığı diğer önemli pazarlar arasında Çin, İngiltere, Japonya ve Meksika'nın yanı sıra Hollanda, Almanya ve Fransa başta olmak üzere AB ülkeleri ile Hong Kong, Güney Kore, Brezilya ve Hindistan'ı saymak mümkün. Kanada'nın 2013 yılı ithalatının ise yarısından fazlası ABD'den gerçekleştirildi. Bir başka deyişle ABD'nin sadece Kanada'ya yönelik ihracatı Türkiye'nin tüm dünyaya gerçekleştirdiği toplam ihracattan daha fazla. 27 AB ülkesinin Kanada ithalatındaki payı ise yüzde 12. ABD ve AB'nin ardından Çin, Meksika, Japonya ve Güney Kore Kanada'nın ithalatında önem taşıyan diğer ülkeler.

ABD'Lİ FİRMALAR 'SINIRI GEÇME' HEDEFİNDE

Serbest piyasa ekonomisinin örneklerinden biri olan Kanada'da devletin ekonomik hayata müdahalesi AB ülkeleri kadar olmasa da ABD'den daha belirgin. Fakat vergi oranları bazı sektörlerde ABD'den daha düşük. Bu durum son yıllarda, global çapta hizmet veren şirketlerin gider kalemlerini düşürme stratejileri bakımından Kanada'ya olan ilgilerini artırıyor. 2014'te ABD'li gıda zinciri Burger King'in Kanadalı kahve ve donut üreticisi Tim Hortons'ı resmi olarak satın almak için anlaşma imzalamasının altında da bu vergi indirimi yatıyor. Burger King, Kanadalı gıda zincirini satın alarak merkezini Kanada'ya taşıma hakkına erişti. Şirket merkezini Kanada'ya taşırsa ABD'de ödediği mevcut vergiden yüzde 15 daha az bir vergi ödeyecek.

Ülkenin dış ticaret politikasının en önemli bağlayıcı sözleşmelerinden biri Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması.

HSBC Küresel Bağlantılar Kanada Raporu–Eylül 2014

İHRACAT VE YATIRIM YÖNÜNDE YAPILAN YENİDEN Dengelemenin
POTANSİYEL OLARAK BEKLENENDEN DAHA FAZLA ETKİ GÖSTERMESİ SONUCU
KANADA'NIN GSYH BÜYÜMESİNİN 2014'TE KÜÇÜK BİR ARTIŞLA YÜZDE 2'DEN
YÜZDE 2,1'E YÜKSELECEĞİ TAHMİN EDİLİYOR.

ABD, Kanada'nın ticari pozisyonu açısından stratejik öneme sahip ve katılımcıların yüzde 76'sı tarafından birincil ticari ortak olarak gösteriliyor.

2014 yılı için yapılan yüzde 5,1'lik tahmin, yüzde 5,8 olan ortak görüşün altında kalıyor. 2014'te tüketici harcamalarındaki artışın, hanelerin borçlarını azaltmaya devam etmesiyle birlikte yüzde 2,4'ten yüzde 2,2'ye düşmesi bekleniyor. Yılın 2. yarısında yeniden artmış olan yatırımların, 1. çeyrekte yıllık olarak hesaplanmış olan yüzde 3,9'luk azalmayı karşılamak için yeterli olmayarak, yatırımın 2014'te büyümeye etkisinin az olacağı bekleniyor.

➤ Gelecek altı ayda ticaret hacimlerinin yükselmesini bekleyen firmaların sayısında azalma mevcut, ancak bu sayı yine de anketin geçmiş ortalamasının üzerinde.

➤ Petrol ürünlerinin yaklaşık yüzde 50'lik pay ile 2014-2016 arasında Kanada'nın ihracat artışına en büyük katkıyı sağlayacağı tahmin ediliyor.

➤ Gelecek altı ayda en iyi ticaret fırsatlarını ABD ve Asya'nın sağlaması bekleniyor.

MEVCUT TİCARET POZİSYONU

The Bank of Canada, dünya ticaretindeki toparlanmanın hayal kırıklığı yarattığı ve Kanada'nın ihracat artışının daha önce beklenenden daha yavaş olacağı yönünde görüş belirtti. İhracat hacimlerinin 2014'te yüzde 2,3'lük bir hızla büyüyeceği ve bu hızın 2015'te yüzde 5,1'e çıkacağı tahmin ediliyor. İthalat hacimlerinin 2014'te yüzde 0,3 oranında küçüleceği, ancak gelecek yıl yüzde 3,1'lik büyüme göstereceği düşünülüyor.

ENERJİ NEDEN ÖNEMLİ?

Kaynak çıkarma işi Kanada ekonomisinin en önemli sektörlerinden birisi. Dünya petrol talebinin ve petrol fiyatlarının 2015'te yükselerek ülkenin genel ekonomik performansını desteklemesi bekleniyor.

ÖNEMLİ BULGULAR

➤ Kanada'nın yerli fosil yakıtı üretiminin kendi iç talebinin üzerinde olmayı sürdürmesi bekleniyor. Bu, Kanada'nın enerji ihracatını şu anda en önemli piyasası olan ABD'nin ötesine taşımak için büyük bir potansiyeli olduğu anlamına geliyor. Alt yapı kapasitesi hâlâ Kanada'nın bunu yapabilmesinin önündeki en önemli engellerden birisi.

➤ Petrol ürünlerinin 2014-2016 yılları arasında ihracat artışına yaklaşık yüzde 50 oranında katkıda bulunması, ancak 2017-2020 arasında bu payın yüzde 20'nin altına düşmesi bekleniyor. Bu trendin sebebi Kanada'nın ticaret coğrafyası ve boru hattı sorunları.

➤ Ancak devam eden ve planlanan boru hattı projelerinin bu sorunu ortadan kaldırma olasılığı mevcut. Kanada gerekli alt yapıyı kurabilirse, büyük oranda

cağı görüşünde. Değişiklik olmayacağını düşünen katılımcıların oranı ise, uzun vadeli ortalamaların altına, yüzde 32 seviyesine düşmüş durumda.

HSBC DIŞ TİCARET GÜVEN ENDEKSİ

Dış Ticaret Güven Endeksi, son dört yılın ortalamasına paralel olarak, altı ay önce 115'ten 112'ye düşmüştü. Ancak şu anda nötr puan olan 100'ün üzerinde seyrediyor

Kanada'nın ihracat hacminin 2014 yılında yüzde 2,3'lük bir hızla büyüyeceği ve bu hızın 2015 yılında yüzde 5,1'e çıkacağı tahmin ediliyor...

ABD'ye odaklanmanın ötesine geçerek, küresel çapta bir petrol ve LNG ihracatçısı haline gelebilir.

KISA VADELİ GÖRÜNÜM

Altı ay önce de olduğu gibi, ankete katılanların yüzde 58'i kısa vadede ticaret hacimlerinin artacağını düşünüyor, ancak bu, hâlâ anketin geçmiş ortalamasının üzerinde olan bir oran. Aşağı yukarı yüzde 9'luk geçmiş ortalamasıyla paralel bir şekilde, anket katılımcılarının yüzde 10'u ticaret hacimlerinde azalma ola-

ve bu durum ticaret beklentilerinin iyileşmekte olduğunu gösteriyor.

SINIR ÖTESİ TİCARET

Anket katılımcıları hem ABD hem de Asya piyasalarında daha iyi ticaret fırsatları olacağını düşünüyor. Önümüzdeki 6 ayda ticari büyüme için en büyük fırsatları sunacak bölge olarak Kuzey Amerika'yı gören firmaların oranı yüzde 52'den yüzde 54'e yükseldi. Aynı kıstasta Asya'yı belirten firmaların oranı ise yüzde 23'ten yüzde 24'e çıktı.

Avrupa Kanada'nın toplam enerji ihracatından nispeten küçük bir pay alıyor olsa da, Avrupa'nın Kanada'dan ithal ettiği enerji payında güçlü bir büyüme gerçekleşmesi bekleniyor.

TİCARET KORİDORLARI

➤ Küresel ekonomik görünüm hakkındaki algı biraz yumuşamış durumda. Küresel ekonominin büyüyeceğini düşünen firmaların sayısı yüzde 63'ten yüzde 61'e geriledi ve daha fazla firma küresel ekonominin aynı seviyeyi koruyacağı görüşünü paylaşıyor.

➤ ABD, Kanada'nın ticari pozisyonu açısından stratejik öneme sahip ve katılımcıların yüzde 76'sı tarafından birincil ticari ortak olarak gösteriliyor. Önem sıralamasında ABD'yi yüzde 18 ve yüzde 12'lik oranlarıyla Asya ve özellikle Çin takip ediyor.

➤ Firmaların yüzde 60'ından fazlası ihracat ve ithalatın önündeki en önemli engel olarak dalgalanan döviz kuru koşullarını gösteriyor. Nakliye, lojistik ve depolama gibi temel hizmetlerin maliyeti ise katılımcıların yüzde 44'ü tarafından en önemli engellerden birisi olarak değerlendirildi.

TİCARET FIRSATLARI

ABD ile ticaret bağlarının önemi nedeniyle ABD ekonomisinin toparlanması önümüzdeki birkaç yılda Kanada'nın ihracatında artış olmasını sağlayacaktır. Ancak orta vadede, Yükselen Piyasa ekonomilerindeki büyümenin ABD ekonomisindeki büyümeyi geçmesiyle birlikte Kanadalı ihracatçılar yavaş yavaş piyasalarını çeşitlendirmeye çalışacak.

UZUN VADEDE GÖRÜNÜM

KÜRESEL EKONOMİDEN BEKLENTİLER

Kısa vadede, ABD'nin artan büyüme hızının, Kanada'nın özellikle yakıt ihracatını artırması bekleniyor. Orta vadede, Kanada'nın küresel enerji talebindeki artışa öncülük edecek olan hızlı büyüyen Yükselen Piyasalar ile ilişkilerinin sınırlı

olacağı tahmin ediliyor. Devam eden ve planlanan petrol boru hattı projelerinin yanı sıra, LNG kapasitesine yönelik yeni yatırımların, bu coğrafi engelin aşılması yönünde güçlü bir potansiyeli bulunuyor.

İZLENMESİ GEREKEN TİCARET KORİDORLARI

Tarihsel olarak, Kanada'nın ana ticaret ortakları daha yavaş büyüyen gelişmiş ekonomiler olan Avrupa ve ABD olmuştur. Son zamanlarda Kanada'nın dünya ihracatındaki payının azalması firmaların ticaret rotalarını çeşitlendirerek Meksika'yı ve genel anlamda Asya'yı hedef almalarına yol açtı. 2014-2016 arasında Kanada ihracat malları için en hızlı büyüyen piyasaların Meksika, Kore ve Çin olması bekleniyor. 2017-2020 yılları arasında liderliği Çin'in alması ve onu Hindistan, Brezilya ve Endonezya'nın takip edeceği tahmin ediliyor. 2014-2016 arasında Kanada'nın ithalatının en fazla artacağı ülkelerin Meksika, Türkiye ve Birleşik Krallık olması bekleniyor. 2017'ye gelindiğinde ise en güçlü artışın Hindistan, Türkiye ve Çin'den yapılan ithalatta görüleceği tahmin ediliyor. Sektörel seviyede 2014-2020 arasında ihracata

Petrol üretimi Kanada'nın önemli endüstrilerinden biri. Kanada şu anda dünyanın altıncı büyük petrol üreticisi.

en büyük katkısı petrol ürünlerinin sağlanması bekleniyor. Taşımacılık ekipmanları ve endüstriyel makineler de Kanada'nın ihracatına önemli oranda katkı sağlamaya devam edecek. Yapılan tahminler 2021-2030 yılları arasında taşımacılık ekipmanlarının petrol ürünlerini arkasında bırakabileceğini gösteriyor.

ENERJİYE ODAKLANMAK

➤ Petrol üretimi Kanada'nın önemli endüstrilerinden birisi ve Kanada şu anda dünyanın 6'ncı en büyük petrol üreticisi konumunda. Kanada Petrol Üreticileri Birliğine göre, katran kumları geliştirilmeye devam ettikçe, ülkenin petrol üretiminin 2030'a kadar günde 175.000 varil yıllık ortalamayla istikrarlı bir şekilde artmaya devam etmesi bekleniyor.

➤ Hâlihazırda Kanada'nın petrol ihracatının yüzde 97'si ABD'ye yapılıyor. 2014-2016 yılları arasında ABD'ye petrol ihracatının yılda yüzde 7 artış göstereceği, sonrasında ise artışın yüzde 5 seviyesinin biraz üzerinde seyredeceği tahmin ediliyor. Bununla birlikte, bu hızın Asya ve Avrupa gibi bölgeler için tahmin edilenden daha yavaş olması, ihracat piyasalarının çeşitlenmeye devam ettiğinin bir göstergesi.

➤ Şu anda Avrupa Kanada'nın toplam enerji ihracatından nispeten küçük bir pay alıyor olsa da, Avrupa'nın Kanada'dan ithal ettiği enerji payında güçlü bir büyüme gerçekleşmesi bekleniyor. Örneğin, Birleşik Krallık'a yapılan petrol ihracatının 2014-2016 arasında yılda yüzde 11 ve orta vadede yılda yüzde 9 artış göstereceği tahmin ediliyor, ancak Birleşik Krallık'ın 2030'da bile hâlâ Kanada'nın toplam petrol ihracatı içinde yüzde 1'den daha düşük bir payı oluşturması bekleniyor.

SONUÇ

Kanada'nın yerel enerji talebinin, tahmin edilen enerji üretiminden daha yavaş artacağı düşünülüyor. Bu sayede üretilen enerjinin daha fazlası ihracat için kullanılabilir. Enerji talebi ve ticaretindeki coğrafi trendler göz önüne alındığında, Kanada'nın küresel enerji piyasasında kilit bir oyuncu olmayı sürdürebilmesi için Kanada firmalarının enerji ihracatı stratejilerini genişletmesi ve çeşitlendirmesi gerekecek.

Son zamanlarda Kanada'nın dünya ihracatındaki payının azalması firmaların ticaret rotalarını çeşitlendirerek Meksika'ya ve genel anlamda Asya'ya hedef almalarına yol açtı.

KAYNAK: HSBC Küresel Bağlantılar Kanada Raporu, Eylül 2014 (Oxford Economics tarafından modellenmiştir) HSBC Bank Plc tarafından bu dokümanda verilen bilgilerden hiçbirini herhangi bir ülke veya bölgede faaliyette bulunan kişiler lehine ve Türkiye Cumhuriyeti'nde faaliyet gösteren bankalar yoluyla teklif, pazarlama veya satış amacıyla yayımlanmamıştır. Bu nedenle, bu belge, herhangi bir ülke ya da bölgedeki kişiler için ticaret

teklifi ya da talebi olarak anlaşılmamalıdır. Yayımlanmış olan doküman, dokümanın dağıtımını kısıtlayan ülke ya da bölgelerde bulunan ya da ikamet eden kişilere dağıtılma amacını taşımamaktadır. Doküman, hiçbir alıcısı tarafından kopyalanmamalı, çoğaltılmamalı, iletilmemeli ya da başkalarına dağıtılmamalıdır. Bu belgede yer alan bilgiler yalnızca genel bir tabiidir. Kapsamlı olması amacıyla tasarlanmamıştır ve finans, hukuk, vergi ya da diğer

profesyonel alanlarda tavsiye niteliğinde değildir. Katkı sağlayanların görüşleri ve fikirleri kendilerine aittir ve HSBC Bank Plc'ye mal edilemez. Bu belgede verilmiş görüş ya da beyanlara güvenilmesinden ötürü oluşacak kayıplardan HSBC Bank Plc ya da katkı sağlayanlar hiçbir koşulda sorumlu olmayacaklardır. Bu doküman HSBC Bank Plc tarafından yayınlanmış olup, sadece bilgilendirme amacı taşımaktadır.

Türkiye ile ticaret potansiyelin altında

SON YILLARDA 2 MİLYAR DOLARIN ÜZERİNDE GERÇEKLEŞEN TÜRKİYE-KANADA TİCARET HACMİ, ARTIŞ TRENDİ GÖSTERİYOR OLSA DA POTANSİYEL DAHA FAZLA.

Türkiye ile Kanada arasındaki ikili ticaret hacmiyle ilgili analizlerde mevcudun ekonomik ve ticari potansiyelin altında seyrettiği tespitleri dile getiriliyor. Bu potansiyeli Türk girişimcisinin Kanada'ya olan muazzam ilgisi dolayısıyla gözlemlemek mümkün. İkili ticaret hacminde istikrarlı bir artış eğilimi yaşanıyor. 1990 yılından bugüne Türkiye ile Kanada arasındaki ticaret hacmi birkaç istisna yıl hariç olmak üzere artış göstererek sürüyor. 2013 yılında ticaret hacmi yüzde 14.2 artış göstererek 2.296,7 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti.

DEMİR-ÇELİK VE FINDIK...

Türkiye'nin Kanada'ya ihracatının yüzde 85'i sanayi, yüzde 15'i tarım ürünlerinden oluşuyor. Tarım ve gıda sanayi ürünleri ihracatında fındık, kuru üzüm, kuru kayısı, zeytinyağı ve kuru incir, madencilik ve sanayi ürünleri ihracatında ise altın, oto ve oto yan sanayi, demir-çelik ürünleri, mermer, karolar, hazır giyim ve ev tekstili ürünleri ön plana çıkıyor. TÜİK verilerine göre, 2013 yılında Kanada'ya ihracat bir önceki yıla göre yüzde 11.2 oranında gerileme yaşadı ve 940.1 milyon dolar civarında gerçekleşti. İthalat ise bir önceki yıla göre, yüzde 42.2 oranında artarak

1.3 milyar dolar olarak gerçekleşti. İhracatın 2014 seyrine baktığımızda ise geçen yıldan daha iyi bir performansla karşılaşıyoruz. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerinde 2014'ün ilk 11 ayında yapılan ihracat incelendiğinde geçen yıl Kanada'ya yapılan ihracatın yıl sonu verileri açıklanmadan geçildiği görülüyor. Bu olumlu tablonun dışında 2014'te Kanada, Türkiye demir-çelik sektörüne yönelik antidamping ve telafi edici vergi soruşturması açmıştı. Yaşanan bu olumsuzluğa rağmen 2014 yılında, Kanada'ya geçen yılın iki katı oranında demir-çelik ürünü satıldı. Türkiye'nin Kanada'ya ihracatında çelik ilk sırayı alırken, fındık ve mamulleri ikinci sırada geliyor.

KANADA'DAN HAMMADDE VE YARI MAMUL ÜRÜNLER

Türkiye'nin Kanada'dan yaptığı ithalata bakıldığında ise genel ithalat yapısına paralel bir seyriz gözlemleniyor. Genellikle hammadde ve yarı mamul ürünler ön plana çıkıyor. Türkiye'nin Kanada'dan ithalatının yüzde 82'si sanayi, yüzde 18'i tarım ürünlerinden oluşuyor. Türkiye'nin Kanada'dan ithalatında taşkömürü, mercimek, gazete kağıdı, demir-çelik hurda ve döküntüleri, buğday, hava taşıtı, su buharı kazan-

Türkiye'nin Kanada'ya ihracatının yüzde 85'i sanayi, yüzde 15'i tarım ürünlerinden oluşuyor.

Kanada'nın imzalamış olduğu serbest ticaret anlaşmaları gereği, ikinci ve üçüncü ülkelerin ürünleri gümrük vergisi olmaksızın ithal ediliyor.

ları, altın, ilaç, kuluçkalık hindi yumurtaları, soya fasulyesi, işlenmemiş nikel, demir cevheri gibi ürünler ilk sıraları alıyor.

KANADALI YATIRIMCI TÜRKİYE'YE İLGİLİ

Türkiye ile Kanada arasındaki yatırım ilişkilerinin dinamik tarafını Kanadalı firmaların yaptığı yatırımlar oluşturuyor. Türk firmalarının Kanada'daki faaliyetleri ise oldukça sınırlı. Türk iş dünyasının yatırımları çoğunlukla ülkeye yerleşmiş ve vatandaşlık kazanmış kişilerin kurdukları veya ortak oldukları firmalar olduğu için herhangi bir sermaye transferi sağlamıyor. Kanadalı şirketler ise Türkiye'de en fazla madencilik, ulaşım, iletişim, bankacılık ve enerji alanlarına ilgi gösteriyor. Ekonomi Bakanlığı verilerine göre, Türkiye'de 250'nin üzerinde Kanada sermayeli şirket var. Ancak bu şirketlerin birçoğu temsilcilik veya satış ofisi olarak faaliyet gösteriyor. ■

İKİ ÜLKE ARASINDAKİ TİCARETİN YAPISI VE GÜNDEM

➤ Navlun ve sigorta giderlerinin yüksek olması bazı ürünlerin Türkiye'den Kanada'ya sevkiyatını olumsuz etkiliyor ve bu ürünlerin ABD üzerinden Kanada'ya girişine yol açıyor. Türkiye menşeli ürünler, Kanada pazarında dış ticaret istatistiklerine yansımadan daha fazla penetrasyona sahip.

➤ Kanada'da vergilendirmelerde fırsatlar olsa da Türk yatırımcılar için Kanada'nın yüksek vergi oranları nedeniyle çok cazip gelmediği ifade ediliyor. Kanada, G8 ülkeleri içinde iş kurma mevzuatında en basit, en hızlı ülke olarak öne çıkarken en düşük vergilendirme sistemine sahip ülke olarak değerlendiriliyor.

➤ Kanada tarafından 13 Haziran 2014 tarihinde Türkiye'nin yanı sıra Çin Halk Cumhuriyeti ve Güney Kore menşeli inşaat demiri ithalatına karşı antidamping ve telafi edici vergi soruşturması açıldı. Eylül ayında Kanada Sınır Hizmetleri

Ajansı (CBSA) tarafından açıklanan ön karara göre, anti-damping marj oranları soruşturmaya taraf olan Türk çelik firması için yüzde 15.2, diğer tüm ihracatçılar için yüzde 32.9 hesaplandı. Telafi edici vergi oranları ise Türk çelik firması için yüzde 2.5, diğer firmalar için ise yüzde 22.8 olarak hesaplandı.

➤ Türk firmalar, Kanada'ya daha çok bir ihracat pazarı gözüyle bakıyor. Son yıllarda Türkiye şekerli mamuller sektörü Kanada pazarıyla yakından ilgileniyor.

➤ Kanada'nın çeşitli ülkeler ile imzalamış olduğu serbest ticaret anlaşmaları ile birlikte bu ülkeler menşeli ürünler gümrük vergisiz ithal edilebiliyor. Türkiye ile Kanada arasında serbest ticaret anlaşması bulunmuyor. Kanada, Türkiye'yi "Genel Tercihli Tarifeler" kapsamında değerlendiriyor ve gümrük vergilerini daha düşük oranlarda uyguluyor.

Ürettiği enerji, kendine yetiyor

KANADA FOSİL YAKIT KAYNAKLARI, NÜKLEER ENERJİ ÜRETİMİ VE HİDROELEKTRİK GÜÇ ÜRETİM İMKÂNLARIYLA ENERJİ BAKIMINDAN KENDİNE YETEN BİR YAPIYA SAHİP. ÇAĞDAŞ KANADA EKONOMİSİ ÇEŞİTLENMESİNE RAĞMEN DOĞAL KAYNAKLARIN KULLANIMI HALEN BÖLGESEL EKONOMİLERİN ÖNEMLİ BİR PARÇASI.

Kanada'nın üç ana bölgesi ve Prens Edward Adası'nda tarımsal faaliyetler sürdürülüyor. Başta British Columbia ve Quebec olmak üzere Kanada'nın tüm bölgelerinde madencilik ve ormancılık çok büyük önem taşıyor. Özellikle Alberta olmak üzere tüm Batı Kanada'da büyük miktarlarda petrol ve doğalgaz rezervleri bulunuyor. Ayrıca Atlantik kıyı-

sında birkaç tane açık deniz petrol çıkarma tesisi yer alıyor. Diğer taraftan British Columbia, Manitoba ve Quebec bölgelerinde nehirler önemli bir hidroelektrik kaynağı olarak kullanılıyor.

DOĞALGAZ REZERVLERİ

İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana imalat, madencilik ve hizmet sektörlerinde ki artış, Kanada'yı kırsal ekonomiden en-

düstriyel ve şehirselleşen bir toplum haline getirdi. Enerji üretimi bakımından kendine yeterli olan Kanada'nın doğu kıyısında ve batıdaki üç eyaletindeengin doğalgaz yatakları ve diğer doğal kaynakları bulunuyor. Ülke potas ve uranyum üretiminde ilk sıralarda. Kanada maden ve mineraller bakımından da dünyanın en zengin ülkelerinden biri, en büyük potas üreticisi konumunda. 2009 yılına kadar dünyanın en büyük uranyum üreticisi olan Kanada, bu yıldan sonra Kazakistan'ın devreye girmesiyle uranyum üretiminde de dünyada da ikinci sırada yer alıyor. Bunların dışında kömür, nikel, titanyum konsantresi, alüminyum, demir cevheri, çinko, bakır, altın, kurşun, molibden ve elmas üretiminde de sayılı ülkeler arasında.

KYOTO PROTOKOLÜ'NDEN İLK AYRILAN ÜLKE

Kanada, 15 Aralık 2011 tarihinde Kyoto Protokolü'nden ayrıldığını bildirdi. 1997'de imzalanan ve 2005'te yürürlüğe giren bu anlaşmadan resmen çekilen ilk ülke Kanada oldu. 15 Aralık 2012 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren çekilme kararının gerekçesi olarak Kanada; hedeflenen sera gazı salınım değerlerine ulaşamadığı için yaklaşık 14 milyar dolar ceza ile karşı kar-

İmalattan bilgi ve iletişim teknolojilerine, gıda işlemeden yenilenebilir enerjiye kadar pek çok sektörde dünyanın önde gelen firmaları Kanada'da yatırım yapıyor.

Sektörler itibarıyla yatırımlara bakıldığında madencilik, petrol ve doğalgaz çıkarmanın yanı sıra imalat ve finans en fazla yabancı yatırım çeken alanlar olarak öne çıkıyor.

şıya kalınması ve dünya sera gazı salını-
mında başı çekenlerin (ABD ve Çin) pro-
tokolde yer almamasını gerekçe gösterdi.

DEVLETİN YEŞİL ALANLARI KORUMA ZORUNLULUĞU VAR

Kanada toprakları ve su kaynaklarının
yüzde 12'lik kısmı, kanun gereği federal
ve bölgesel hükümetler tarafından mil-
li park, bölgesel park, vahşi yaşam ala-
nı veya ekolojik rezerv olarak korunuyor.
Ayrıca doğal kaynakların tüketilmesini
engellemek amacıyla, hükümet tarafın-
dan finanse edilen belirli geri dönüşüm
ve doğal hayatın yenilenmesi program-

ları uygulanıyor. Kanada dünya orman-
larının yüzde 10'una sahip ve toprakla-
rının yarısı ormanlarla kaplı bir ülke. Bu
ormanların yüzde 65'i verimli olarak ka-
bul ediliyor. Ladin en yaygın ağaç türü
olarak rastlanılıyor. Ülke dünyadaki en bü-
yük kereste, odun hamuru ve gazete ka-
ğıdı ihracatçısı konumunda. Ormancılık
sanayi geleneksel olarak ABD inşaat ve
basın sektörlerine aşırı derecede bağımlı.
Bu sektörlerdeki gelişmelerden şiddetle
etkileniyor. Ham ağaçların üçte birinden
fazlası British Colombia'da kesilirken, ke-
restenin büyük kısmı Ontario, Quebec ve
kısmen de New Brunswick'te üretiliyor. ■

SEKTÖRLER YABANCI YATIRIMLARLA BÜYÜYOR

Güçlü ve istikrarlı ekonomisi, rekabetçi
yatırım ortamı, gelişmiş araştırma ve
geliştirme altyapısı ile beraber nitelikli
işgücünün varlığı Kanada'yı yabancı
yatırımlar için çok cazip bir ülke haline
getiriyor. Kanada ekonomisinin ve
sektörlerinin güçlü yapısı ve global
pazarlara erişme kabiliyeti yabancı
yatırımcının daha fazla ilgisini çekiyor.
İmalattan bilgi ve iletişim teknolojilerine,
gıda işlemeden yenilenebilir enerjiye
kadar pek çok sektörde dünyanın
önde gelen firmaları Kanada'da yatırım
yapıyor. Ülke G7 ülkeleri arasında
önümüzdeki beş yıllık dönemde yatırım
yapmak için en elverişli ülke olarak
gösteriliyor. Ülke, 650 milyar dolarlık
yabancı yatırıma ev sahipliği yapıyor.

PETROL VE MADENCİLİĞE YABANCI İLGİSİ

Sektörler itibarıyla yabancı yatırımlara
bakıldığında madencilik, petrol ve doğal
gaz çıkarma sektörleriyle, imalat ve
finans sektörlerinin en fazla yabancı
yatırım çeken alanlar olarak öne çıktığı
görülmüyor. İmalat sanayi içinde yabancı
yatırımlar en fazla petrol, birincil metaller,
kimyasal ürünler, ulaştırma araçları, gıda,
içecek, tütün ve kağıt ürünleri imalatı
sektörlerine yöneliyor. Kanada'nın yurtdışı
yatırımlarında da yine madencilik, petrol
ve doğalgaz çıkarma sektörleriyle, imalat,
finans ve şirket yönetimi sektörlerinin
başlıca olduğu görülüyor. Kanada'da en fazla
yatırım yapan ülke olarak toplam
yatırımların yarısından fazlasını oluşturan
ABD dikkat çekiyor. Bu ülkeyi Hollanda,
İngiltere, Lüksemburg, İsviçre, Japonya ve
Brezilya takip ediyor. Kanada'nın
yurtdışındaki yatırımlarının da yüzde 40'ı
ABD'ye yönelik gerçekleşmiş durumda.

Kanada ile STA fırsatı

DEİK/TÜRKİYE-KANADA İŞ KONSEYİ, İKİ ÜLKENİN BİRBİRİNİ DAHA İYİ TANIMASI VE İKİLİ TİCARETİN GELİŞMESİ ANLAMINDA ÇALIŞMA YÜRÜTEN EN ÖNEMLİ KURUMLARDAN BİRİ. KONSEY BAŞKANI YILMAZ ARGÜDEN, KANADA İLE İMZALANACAK OLAN SERBEST TİCARET ANLAŞMASININ (STA) POTANSİYELİNE DİKKAT ÇEKİYOR.

Konseynin kurulmasından bu yana geçen 12 yıllık sürede iki ülke arasındaki ticaret hacmi milyon dolarlardan milyar dolarlar seviyesine çıktı. Türkiye-Kanada İş Konseyi Başkanı Dr. Yılmaz Argüden, iki ülke arasındaki ticari ilişkinin potansiyelini yansıtmadığını ve daha da artırılacak kapasite taşıdığını dile getiriyor. Argüden ile Türkiye-Kanada ilişkilerindeki gelişmeleri ele aldığımız söyleşide en önemli konu olarak Serbest Ticaret Anlaşması'nın (STA) gerekliliği öne çıktı.

Türkiye - Kanada İş Konseyi faaliyetlerine başlaması ile birlikte ikili ticarete ne tür etkiler sağladı?

2002'de kurulan DEİK/Türkiye-Kanada İş Konseyi, Türkiye ve Kanada'da her yıl düzenlediği yıllık konferansları ve onlarca etkinliği ile ekonomik işbirliğini geliştirme misyonunun yanı sıra ticareti ve ortak girişimleri kısıtlayıcı mevzuat ve uygulamaları tespit ederek bunların kaldırılması veya iyileştirilmesi yönünde ilgili mercilere tavsiyede bulunur ve inisiyatif ortaya koyar. İş Konseyimizin 2002 yılından beri düzenlediği Ortak Yıllık Konferans'a her

geçen yıl ilgi ve katılım artıyor. İş Konseyimiz, birçok Kanadalı Bakan, Büyükelçi ve iş adamının ülkemizde ağırlanmasına öncülük ediyor ve iş bağlantılarını güçlenmesi için çalışıyor. 2002 yılında 400 milyon dolar kadar olan ticaret hacminin 2014 yılında 2 milyar dolar seviyesine ulaşmasına önemli katkıda bulunuyor.

Türkiye ile Kanada arasında herhangi bir sorun teşkil eden konu bulunuyor mu? İkili ticaretin artırılması nelere bağlı?

En önemli konu mesafe, taşımayı daha pahalı hale getiriyor. Bu bir tanesi ama aynı zamanda bakış açısındaki mesafenin de bir zorluk olduğu kanısındayım. Kanada, yanı başında ABD gibi ciddi bir pazar olduğu için, özellikle ihracatta odaklı büyük oranda ABD'ye çevirmiş bir ülke. Uzun bir dönem ticaretinin yüzde 80'inden fazlasını ABD ile yapan Kanada, son dönemde yaşadığımız küresel ekonomik kriz dolayısıyla seçeneklerini genişletme ve daha uzak ekonomilere de açılma planlarını hızlandırdı ve bu sayede ABD'nin ticaret hacmindeki payını yüzde 70'lere çekti. Bu kapsamda Tür-

kiye ile Kanada arasında Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmasına yönelik çalışmalar da devam ediyor. Belki de bu ilişkide bizi bekleyen en büyük sorun; Kanada'nın Avrupa Birliği ile bir Serbest Ticaret Anlaşması konusunda prensip olarak anlaşması fakat Türkiye ile henüz bu konuda ilerleme kaydedilmemiş olması. Bu konuda da İş Konseyi'nin girişimleri bulunuyor.

Kanada'ya yönelik ihracatımız yeterli mi? Bu konudaki potansiyel değerlendirilebiliyor mu?

Türkiye, dünyanın 17. büyük ekonomisi. Dünyanın 11. büyük ekonomisi olan Kanada'yla 2 milyar dolarlık bir ticaret hacmimiz var. 2013 yılında Türkiye'nin Kanada'ya ihracatı ise yaklaşık 940 milyon dolar seviyesindeydi. 2014 yılı sonunda da benzer rakamlar olacak gibi görünüyor. Maalessif yeterli bir artış yok. Biz bunu yeterli görmüyoruz. Yatırımlarda ise daha olumlu bir tablo var. En azından bir artış söz konusu. Kanadalı işadamlarının ülkemize yatırımları göze çarpıyor. Son dönemde Kanadalı firmaların ülkemize yatırımları ise 1.5 milyar dolara yaklaşıyor.

Türk yatırımcılar Kanada pazarına yeterince ilgi gösteriyor mu? Hangi sektörlerde yatırımlar ve işbirlikleri daha fazla öne çıkıyor?

Türkiye ile Kanada arasındaki yatırım ilişkilerinin dinamik tarafını Kanadalı firmaların Türkiye'de gerçekleştirdikleri yatırımlar oluşturuyor. Türk firmalarının Kanada'daki faaliyetleri ise oldukça sınırlı düzeyde bulunuyor. Türk işadamlarının Kanada'da yaptıkları yatırımlar çoğunlukla Kanada'ya yerleşmiş ve vatandaşlık kazanmış kişilerin kurdukları veya ortak oldukları Kanadalı firmalar olduğu için,

ülkemize sermaye transferi sağlamıyor. Kanada'daki en büyük Türk yatırımı; bakliyat, tahıl, ev tekstil malzemeleri, kereste, tütün ve tütün malzemeleri üzerine üretim yapan Arbel firmasının. Ayrıca, diğer Türk firmasının yapı malzemeleri, cam, doğaltaş, tekstil alanlarında Kanada'da yatırımları bulunuyor.

Peki Türkiye'de yatırım yapan Kanadalı yatırımcılar en çok hangi sektörlerde ilgi duyuyor?

Türkiye'ye yatırım yapan Kanadalı yatırımcı firmalar için eğitim, enerji, bilişim,

ALTYAPI PROJELERİNDE FIRSAT VAR

Önümüzdeki dönemde Türkiye-Kanada ekonomik ilişkileri konusunda öngörüleriniz neler?

2008 krizinden bu yana, OECD ülkeleri içerisinde bankaları batmayan nadir iki ülke Kanada ve Türkiye. Bu durum, bir yerde kamu sektörünün ve bankacılık düzenlemenin ne kadar ciddiye alındığının da güzel bir göstergesi. Kanada ve Türkiye arasında başka işbirliği potansiyeli olan konularda sadece Türkiye açısından değil Türkiye'yi bölgesel açıdan da düşünmek lazım. Çünkü altyapı projelerinde Kanada'nın finansman potansiyeli çok yüksek. Teknolojik açıdan da gelişmiş bir yapıları var. Bunu hem Türkiye'de hem de çevre ülkelerdeki altyapı projelerine Türk şirketleriyle birlikte taşıma imkanları daha yaygın olabilir diye düşünüyorum. Kanadalılar Türkiye'de birçok alanda yatırım yapıyorlar ama özellikle madencilik konusundaki deneyimleri üst düzeyde. Oradaki bilgi birikimini daha etkili bir şekilde değerlendirmek, madencilik ve madenlerde iş güvenliği konusundaki çalışmaların daha verimli gerçekleştirilmesine fayda sağlayabilir.

telekomünikasyon ve madencilik sektörleri ön plana çıkıyor. Bu firmalar arasında Bombardier, Nortel Netas, SNC Lavalin, Eldorado Gold Corp, Inmet Mining, Atonmic Energy of Canada Limited yer alıyor. Geçtiğimiz sene içerisinde ise Kanada'nın en büyük kahve zincir markası olan Second Cup, Avrupa'daki ilk mağazasını İstanbul'da açtı ve dört sene içerisinde Türkiye'de 50'ye yakın mağaza açmayı planlıyor. Özellikle son dönemlerde Kanada emeklilik fonlarının Türkiye'ye olan ilgisinin ve yatırımlarının da artışta olduğu gözleniyor.

Farklı detaylar ile Kanada

HER ÜLKEDE OLDUĞU GİBİ KANADA'DA DA İŞ YAPMAK İÇİN ÜLKENİN KÜLTÜREL YAPISINA BELLİ ÖLÇÜLERDE AŞINA OLMAK GEREKİYOR. İŞTE KANADA'NIN TOPLUM VE KÜLTÜRÜNE DAİR ÖNE ÇIKAN BAZI ÖZELLİKLER...

Kanada'nın adı bir Iroquoian kelimesi olan "köy", "yerleşke" ya da "kulübeler topluluğu" anlamındaki "kanata"dan geliyor. Yüzölçümü bakımından dünyanın en büyük ikinci ülkesi olan Kanada'da kilometre kare başına sadece üç kişi düşüyor. Yüzölçümüne oranla dünyanın en az nüfusa sahip ülkesi dördüncü ülkesi Kanada üzerinde en çok göl bulunan ülke. Sayıları 3 milyonu aşan göller ülkenin yüzde 9'unu kaplıyor. Dünya üzerinde bulunan tüm göllerin yüzde 60'ından fazlası Kanada sınırları içerisinde yer alıyor. Kanada ve ABD sınırı dünyanın en uzun korunmayan sınırı. Bir sınır koruma duvarı ya da teli bulunmuyor.

Örneğin Derby Line kasabasında bazı evlerin mutfağı ABD tarafında, salonu Kanada tarafında bulunuyor. Kasabada bulunan opera binasının girişi de ABD'ye dahilken sahnesi Kanada tarafında yer alıyor. Sınırdaki bir başka ilginç yer ise Blue Water Köprüsü. Bir ayağı ABD'nin Michigan Eyaleti'ndeyken diğer ayağı Kanada'nın Ontorio Eyaleti'nde kalıyor.

Buz hokeyi en popüler spor

Buz hokeyi Kanada'da en popüler spor. Basketbolu Amerika'da spor öğretmenliği yapan James Naismith isimli bir Kanadalı icat etti. Elektrikli lamba, elektrik alanı, elektron mikroskobu, normal zaman, televizyon, telefon ve fermuar da Kanada'nın diğer icatlarını arasında...

Britanya Kolombiyası eyaletinde bulunan şehri Vancouver, İsviçre Zürih kentinin yüksek yaşam standartlarıyla yarışıyor. Nüfusun yüzde 50'sinin orta eğitimin ilerisinde olduğu ülke bu kriterde de dünya sıralamasında en üstte. Ardından yüzde 45 ile İsrail yüzde 44 ile Japonya geliyor. Birleşmiş Milletler İnsani Kalkınma

Endeksi'ne göre Kanada, dünyanın en yüksek hayat standartlarına sahip ülkesi. Dünyadaki doğalgaz, nikel, alüminyum ve altın üretiminde ilk beşte.

Akçaağaç yaprağı'nın Kanada'nın ulusal sembolü olarak kullanılması 18. yüzyıl başlarına dayanıyor. Bu sembol eski ve şu anki Kanada Bayrağı'nda ve Kanada Arması'nda kullanılıyor. Kanada'nın resmi marşı 1980'e kadar yoktu. 1960'lardan beri söylenen "O Canada" marşı 1980'de ulusal marş ilan edildi. "God Save the Queen" marşı ise Kanada'nın Kraliyet Marşı'dır.

Fok avı nedeniyle eleştiriliyor

Kanada'da bir başka tepki çeken konu da fokların avlanış biçimi. Her yıl Mart ayında başlayan ve yüz binlerce fokun öl-

dürüldüğü avlarda, fokların sopalarla öldürülmesi dünya hayvan hakları savunucuları tarafından tepki çekiyor. Ülkenin tanınan diğer özellikleri ise engin ormanları, Kayalık Dağlar sıradağları ve içinde barındırdığı Amerikan geyiği, gri ayı ve kunduz gibi vahşi hayvanları olarak sıralanabilir. Ayrıca Kanada Kraliyet Atlı Polisi ve ülkenin doğal kaynaklarından yapılan akçaağaç şurubu da ünlü.

1969'dan beri eşcinsellik, 2003-2005'ten beri eşcinsel evlilik, 1992'den beri ordu da eşcinsellik yasal olarak serbest. Vatandaşlarına birçok hakları yasalarla sunan Kanada hükümetinin Kanada yerlilerine (Kanada İnuitleri, Kanada Kızılderilileri ve Métisler) karşı sistemik ırkçılık (systemic racism) uygulamaları eleştiriliyor. ■

Gelecekte, oyunun kralını nakit yönetimi belirleyecek.

Etkin Nakit Yönetimi, uzun dönemli hedeflerinize odaklanırken günlük hazine ihtiyaçlarınızı karşılayacak stratejiyi yaratabilmektir.

Tüm dünyada 70'ten fazla ülkede faaliyet gösteren HSBC Ödemeler ve Nakit Yönetimi ekipleri, yerel pazarlarda doğru hareket etmenize yardımcı olacak bilgi birikimine, erişebilirlik ve kontrol sağlayan teknolojilere ve küresel nakit yönetiminizi daha etkin hale getirecek bağlantılara sahiptir.

Beraber çalışarak bir sonraki hamlenizi planlamanıza yardımcı olabiliriz.

HSBC Nakit Yönetimi hakkında daha fazlası için:
www.hsbc.com.tr

ULUSLARARASI PAZARLAR ÇOK YAKININIZDA.

HSBC ile uluslararası ticarete sınırlar kalkıyor.
Dünya çapında size özel hizmet veren Uluslararası Müşteri
Temsilcilerimiz sahip oldukları uzmanlık ve deneyimle uluslararası
pazarlarda iş yapmanıza yardım ediyor.

Gelin, fırsatları beraber değerlendirelim.

www.hsbc.com.tr/uluslararasıbankacilik

HSBC